

کمیته تخصصی نامنگاری و یکسان سازی نام های جغرافیایی ایران

گزارش جلسه شماره ۷۳ مورخ ۹۳/۲/۱۶

باسمه تعالی

حاضران :

آقای دکتر آزموده اردلان (رئیس سازمان نقشه برداری کشور و رئیس کمیته)، آقای مهندس کریمزاده (دبیر کمیته)، آقای دکتر مقصودی (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)، آقای دکتر عباسی و آقای حکیم دوست (وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح - سازمان جغرافیایی)، آقای نصوحی و خانم امیرشهرام (مرکز آمار ایران)، خانم توسلی (وزارت امور خارجه)، آقای یعقوبی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی)، آقای جهانشاهی (وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - شرکت پست)، آقای دکتر رفاهی (کارگروه اصطلاح شناسی)، آقای ناصر محمدی (کارگروه نام های خارجی)، آقای بلندیان (کارگروه وبسایت و پایگاه داده ملی نام های جغرافیایی)، آقایان جمشیدی، معنوی، اوجی و خانم رضایی (سازمان نقشه برداری کشور).

غایبان :

آقای مهربان (وزارت کشور)، آقای نکویی (صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران)، آقای دکتر پرمون (کارگروه آوانگاری)، آقای دکتر امیراحمدیان (کارگروه نام های تاریخی) و آقای خدام محمدی (کارگروه نام های دریایی).

خلاصه مذاکرات:

هفتاد و سومین جلسه کمیته در ساعت ۱۰/۰۰ صبح روز سه شنبه مورخ ۹۳/۲/۱۶ در سازمان نقشه برداری کشور آغاز گردید. آقای دکتر آزموده اردلان رئیس کمیته تخصصی نامنگاری و یکسان سازی نام های جغرافیایی ایران، ضمن عرض خیر مقدم به حاضران، جلسه را آغاز کرد. پس از آن آقای مهندس کریمزاده نیز ضمن خوشامدگویی، دلیل وقفه پیش آمده در روند برگزاری جلسات کمیته را ناشی از زمان صرف شده برای معرفی نمایندگان جدید از سوی دستگاه های عضو اعلام نمود. ایشان افزود تاکنون نیز وضعیت نماینده دو دستگاه مشخص نشده است که البته تا زمان معرفی نماینده جدید، نمایندگان سابق کماکان به کار خود ادامه خواهند داد.

سخنرانی آغازین آقای دکتر آزموده اردلان اولین دستور کار جلسه بود که به ارتباط موضوع نام های جغرافیایی و حوزه فعالیت سازمان نقشه برداری کشور اختصاص داشت. ایشان در سخنان خود با اشاره به این که دانستن موقعیت از نیازهای اولیه بشر بوده است، اظهار داشتند نیاز انسان برای کشف این مهم و همچنین برای دخل و تصرف در مکان، موجب کشف علم هندسه شد که ما امروزه آن را نقشه برداری می نامیم.

رئیس کمیته در ادامه بیانات خود افزودند دانش انسان لایزال و کشف شده از درون اوست که از سوی خداوند به ودیعه نهاده شده است و کشف دانش هندسه و نقشه برداری نشان از آگاهی ذاتی انسان به علوم دارد.

دکتر آزموده اردلان علم نقشه برداری را اولین علم کشف شده دانست که بشر برای به تصویر کشیدن محیط پیرامون محل زندگی خود از آن بهره جسته است. ایشان افزودند کشف موقعیت و نمایش عوارض واقع در آن روی سطح کروی و سپس تصویر روی سطح صاف کاغذ، در نهایت منجر به تهیه و ترسیم نقشه شد. نقشه ای که نام عارضه در کنار اطلاعات هندسی آن درج گردید. از این رو نقشه به عنوان بهترین سند برای شناسایی مکان ها مورد رجوع و استفاده قرار گرفت. ایشان تصریح کردند که نقشه ها بهترین مرجع برای آگاهی از نام های تاریخی و نام های کنونی عوارض و اماکن هستند و این موضوع بر جایگاه صحیح کمیته در سازمان نقشه برداری کشور دلالت دارد.

کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی ایران

گزارش جلسه شماره ۷۳ مورخ ۹۳/۲/۱۶

آقای کریم‌زاده، دبیر کمیته، با اشاره به ابعاد و کارکردهای متنوع نام‌های جغرافیایی به اغراض و اهداف سیاسی و اقتصادی و نیز موضوع هویت‌سازی فرهنگی در تغییر و تحریف نام‌های جغرافیایی پرداخت. وی با اشاره به نکوداشت روز ملی خلیج فارس یادآور شد که نام خلیج فارس در تمام اسناد، متون و نقشه‌های معتبر تاریخی ثبت گردیده و نیازی به اثبات علمی ندارد لذا بدیهی است که طرح نام‌های جعلی برای این پهنه آبی با انگیزه‌های خاص سیاسی یا قومی و نژادی صورت می‌گیرد.

آقای کریم‌زاده استانداردسازی نام‌های جغرافیایی را به‌صورت مجموعه اقداماتی تعریف کرد که در راستای تولید، استفاده و انتشار همسان نام‌های صحیح جغرافیایی انجام می‌شوند. ایشان از نمایندگان محترم دستگاه‌های عضو کمیته خواست تا امور مربوط به تولید، استفاده و انتشار بدون تناقض مکان‌نام‌های صحیح جغرافیایی را هم در دستگاه متبوع و هم در سطح ملی دنبال نمایند.

دستور دوم جلسه به گزارش طرح تدوین «راهنمای توپونیمی در نقشه‌ها و دیگر محیط‌های ویرایشی» اختصاص داشت که به‌علت عدم حضور آقای پرمون، سرپرست کارگروه آوانگاری، این گزارش ارائه نشد.

آقای یعقوبی از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به ضرورت نظارت و کنترل نام‌های جغرافیایی به‌کار رفته در کتاب‌ها و نشریات مکتوب وزارت‌خانه متبوع، پیشنهاد داد تا در این خصوص مکاتبه‌ای از سوی کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی ایران با آن وزارت صورت‌پذیرد. که مورد موافقت رئیس کمیته قرار گرفت.

آقای عباسی از سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح پیشنهاد برگزاری دوره آموزش توپونیمی برای کارشناسان ممیزی کتاب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را مطرح کرد. در این رابطه مقررگردید که در همان مکاتبه، آمادگی سازمان نقشه‌برداری کشور برای برگزاری دوره‌ی آموزشی اعلام‌گردد.

آقای مقصودی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ضمن تشکر از آقای دکتر اردلان عنوان نمود که مؤسسه جغرافیای دانشگاه تهران با همکاری کمیته نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی دوره‌هایی را برای دستگاه‌های اجرایی تدارک دیده بود و در این رابطه هم قبلاً مکاتباتی انجام شد که چندان مورد استقبال دستگاه‌ها قرار نگرفت. ایشان ضمن اشاره به ضرورت توجه بیشتر به برگزاری دوره‌های آموزشی، نیاز به نشریه‌ای تخصصی در حوزه نام‌های جغرافیایی را نیز یادآور شد.

دستور سوم جلسه ارائه گزارش تطبیقی مکان‌نام‌های موجود در فایل داده‌های وزارت کشور و سازمان نقشه‌برداری کشور (برای استان کهگیلویه و بویراحمد) بود که توسط آقای بلندیان به‌صورت پاورپوینت ارائه شد. این فعالیت با هماهنگی کارگروه همسان‌سازی نام‌های جغرافیایی، تحت مسئولیت وزارت کشور، انجام شد.

آقای بلندیان در بررسی این دو مجموعه داده، ابتدا برخی از علل بروز اختلاف را تشریح کرد، از جمله:

- عدم آگاهی دستگاه‌ها از پیامدهای منفی ناشی از ثبت نادرست مکان‌نام‌ها و در نتیجه عدم بهره‌گیری از دستورالعمل مناسب و نیز افراد واجد صلاحیت برای نگارش و ثبت مکان‌نام‌ها؛
- مشکلات ناشی از خط فارسی در ثبت مکان‌نام‌ها و عدم استفاده از روش‌های آوانویسی یا حرف‌نویسی؛
- خطاهای انسانی در انتقال اطلاعات ثبت‌شده به محیط رقومی.

ایشان با ارائه جدولی اعلام‌نمود که از تعداد ۲۴۰۲ نقطه روستایی وزارت کشور، نام تعداد ۱۴۳۶ روستا در پایگاه نام‌های جغرافیایی ثبت گردیده که در این تعداد حدود ۳۰٪ اختلاف و تفاوت مشاهده می‌شود.

کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی ایران

گزارش جلسه شماره ۷۳ مورخ ۹۳/۲/۱۶

آقای اوجی به عدم انطباق تعداد آبادی‌ها بین مرکز آمار ایران و وزارت کشور اشاره کرد. وی اعلام نمود مرکز آمار به‌طور معمول نام مزرعه و حتی مکان‌های متروکه را به‌عنوان آبادی گردآوری و ثبت می‌نماید که برخی از این نام‌ها برای وزارت کشور تعریف نشده است. ایشان همچنین وجود لهجه‌های مختلف در کشور و نیز وجود برخی ملاحظات اجتماعی، سیاسی و اقتصادی را عامل اختلاف در نگارش و ثبت نام اماکن و عوارض دانست.

خانم رضایی طی بیاناتی اظهار داشت اختلاف در بین نام‌های ثبت‌شده در وزارت کشور نیز وجود دارد برای مثال فرمانداری‌ها یا بخشداری‌ها نام‌های متفاوتی با نام مصوب را ارائه می‌دهند که ممکن است به‌علت عدم ابلاغ مصوبه هیأت دولت به فرمانداری‌ها و بخشداری‌ها باشد.

آقای آزموده اردلان بر تبعیت از فهرست مکان‌نام‌های وزارت کشور و استفاده از نام‌های مصوب دولت تأکید کردند. **آقای نصوحی** از مرکز آمار ایران اعلام کرد که آن مرکز مایل به استفاده از فهرست نام‌های وزارت کشور می‌باشد ولی در سطح آبادی‌ها وزارت کشور مناطق با بیست‌وپنج نفر جمعیت را در نظر می‌گیرد در حالی که لازم است مرکز آمار آبادی‌های حتی با یک خانوار را ثبت نماید. ایشان افزود در برخی مواقع مسئولان محلی، نام‌های مصوب وزارت کشور را نمی‌شناسند یا قبول ندارند.

آقای کریم‌زاده علل اختلافات و تناقضات بین مجموعه نام‌های موجود در دستگاه‌های مختلف را در دو بخش جمع‌بندی کرد. بخش اول، خطاهای مرحله برداشت و ثبت مکان‌نام‌ها که خود می‌تواند در نتیجه خطای عامل ثبت‌کننده یا منبع ارائه‌کننده اطلاعات (مانند معتمدین محلی، تابلوهای منصوب یا کتاب‌ها و فرهنگ‌ها) باشد و دیگری مربوط به اختلاف در تعاریف اماکن و عوارض جغرافیایی است که دستگاه‌ها و سازمان‌ها متناسب با نیازهای تخصصی خود از آن‌ها بهره می‌گیرند.

آقای جهانشاهی از شرکت پست اعلام‌نمود این شرکت به‌عنوان یکی از بزرگترین کاربران اطلاعات مربوط به نام‌های جغرافیایی، در فرآیند کدگذاری و منطقه‌بندی خود از تقسیمات کشوری وزارت کشور استفاده کرده است.

آقای آزموده اردلان با تأکید به لزوم تبادل اطلاعات بین دستگاه‌ها در چارچوب زیرساخت داده‌های مکانی (SDI)، موضوع ایجاد «کد مشترک» برای تسهیل جستجو و نیز به اشتراک‌گذاری داده‌ها را مطرح نمود.

آقای کریم‌زاده استفاده از کد مشترک همراه با تطبیق نام‌ها و تعاریف را روشی مؤثر برای تبادل داده‌ها دانست.

آقای مقصودی تصریح کرد که وظیفه اصلی کمیته نام‌های جغرافیایی، طبق مصوبه سازمان ملل، ارائه نام‌های استاندارد و بدون ابهام و تشتت برای عوارض یا اماکن جغرافیایی است.

آقای معنوی اگر چه بر کدگذاری به‌عنوان یک راه حل فنی تأکید نمود ولی وظیفه کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی را حوزه‌ای فراتر از این موضوع دانست. ایشان با اشاره به پیچیدگی‌های توپونیمی افزود که نام‌های جغرافیایی همواره باید به لحاظ درستی و همسانی مورد پایش و بررسی قرار گیرند.

آقای آزموده اردلان اظهار داشت در روش حل علمی یک مسئله لازم است مراحل به‌صورت منطقی طی شوند. لذا تعریف و اختصاص کد مشترک برای محدوده‌های معین می‌تواند گام نخست هماهنگ‌سازی داده‌های مربوط به نام‌های جغرافیایی باشد. در همین ارتباط، ایشان حضور نماینده کمیته نام‌نگاری در کمیته SDI را ضروری دانست.

در این رابطه، مقرر گردید موضوع طراحی و اختصاص کد مشترک در کارگروه همسان‌سازی نام‌های جغرافیایی مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد.

کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی ایران

گزارش جلسه شماره ۷۳ مورخ ۹۳/۲/۱۶

سایر موضوعات:

- آقای مقصودی تداوم برگزاری همایش‌های مربوط به نام‌های جغرافیایی در سازمان نقشه‌برداری کشور را خواستار شد.

توصیه‌ها و تصمیمات:

- مکاتبه با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در زمینه لزوم کنترل صحت و همسانی نام‌های جغرافیایی مورد استفاده در کتب و نشریات و نیز اعلام آمادگی سازمان نقشه‌برداری کشور برای برگزاری دوره آموزشی برای کارشناسان مرتبط آن وزارتخانه؛
- حضور نماینده کمیته تخصصی نام‌نگاری و یکسان‌سازی نام‌های جغرافیایی در کمیته زیرساخت ملی داده‌های مکانی؛
- بررسی موضوع تعریف و اختصاص «کد مشترک» برای تسهیل تبادل و به اشتراک‌گذاری مکان‌نام‌ها در کارگروه همسان‌سازی نام‌های جغرافیایی.